

Předmět intencionální / Předmět „reálný“ / Akt a pojem / Pojem a intencionální akt

Intencionální akt je zaměřen k cíli, a protože takové cíle jsou pro pojmové myšlení vždycky alespoň dva resp. jedna dvojice (nejméně), totiž reálný předmět a intencionální předmět, je konkrétní intencionální akt zaměřen vždy dvojím směrem (jde o podvojnou intenci). Zkoumat, jak tomu bylo před vynálezem pojmů a pojmovosti představuje jinou kapitolu, ale takto to platí pro myšlení strukturované pojmově. K objasnění povahy pojmovosti je nezbytné se soustředit nejenom na oba uvedené cíle intencionálního aktu, ale také na akt sám, na jeho provedení, neboť pouze tento akt představuje cestu jak k intencionálnímu předmětu, tak zejména k „předmětu reálnému“, přesněji ke skutečnosti (neboť tato skutečnost nemusí mít ani charakter „věcovosti“, ani ráz „předmětu“, nebo se alespoň předmětností nemusí vyčerpávat).

K úspěchu poznání, které samo sobě rozumí jako uchopení skutečnosti (a pojmovost řeckého typu rozumí chápání jako uchopování, jako zmocňování se pochopeného, jako ovládnutí toho, co bylo pochopeno), nestačí se jen soustředit na cíl a pak svůj cíl chápaný jako ovládnutý, zvládnutý předmět „mít před sebou“, ale je třeba také a dokonce především vědomě zvládnout cestu k němu, a to znamená zejména najít tu správnou cestu. Právě to však od počátku chybělo a dodnes chybí pojmovému myšlení řeckého typu. Tradiční pojmovost na jedné straně usnadňuje reflexi, ale na druhé straně je překážkou jejího radikálního uplatnění.

(Praha, 960809-1.)